ECLI:LV:RAT:2019:0226.11351010914.4.S

Krimināllieta Nr. 11351010914
Lietvedības Nr. KA 04 – 0082 - 19/24

S P R I E D U M S

Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2019. gada 26. februārī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Zinaīda Lagzdiņa
tiesnese Brigita Būmeistere
tiesnese Lauma Šteinerte
piedaloties prokurorei Lāsmai Zebuliņai
aizstāvei Ainai Bērziņai

atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu saistībā ar apsūdzētā /pers. E/, personas kods /personas kods/, aizstāvja Alfrēda Voroņko apelācijas sūdzību par Rīgas rajona tiesas 2017. gada 22. februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

Tiesas kolēģija konstatē, ka /pers. E/ nodarīja smagus miesas bojājumus aiz neuzmanības.

Noziedzīgais nodarījums izdarīts šādos apstākļos:

/pers. E/ 2014.gada 14.aprīlī, izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā, atnāca uz māju /adrese/, kur dzīvoja viņa paziņa /pers. G/. Atrodoties uz minētās mājas balkona, sarunas laikā /pers. E/ prasīja /pers. G/ naudu. Pēc tam, kad /pers. G/ atbildēja, ka var iedot tikai 8 EUR, /pers. E/, būdams par to sadusmots, brīdī, kad /pers. G/ piecēlās no krēsla, lai no bikšu kabatas izņemtu naudu, ar dūri ne mazāk kā vienu reizi tīši iesita /pers. G/ pa labo plecu, tādējādi /pers. G/ nokrita no balkona un kritiena rezultātā, atsitoties pret zemes cieto virsmu, guva miesas bojājumus, kas pieskaitāmi pie smagiem miesas bojājumiem un bīstami dzīvībai.

Ar savām darbībām /pers. E/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 131.pantā.

Ar Rīgas rajona tiesas 2017.gada 22.februāra spriedumu /pers. E/ tika atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 176.panta ceturtajā daļā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 5 (pieciem) gadiem, ar probācijas uzraudzību uz 1 (vienu) gadu. Brīvības atņemšanas soda izciešanu noteikts skaitīt no 2017.gada 22.februāra. /pers. E/ piemērots drošības līdzeklis - apcietinājums, apcietinot viņu tiesas sēžu zālē. Ar spriedumu izlemts jautājums par procesuālajiem izdevumiem – no /pers. E/ par labu valstij piedzīti 365,34 *euro* par advokāta veikto darbu procesā.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. E/ atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 176.panta ceturtās daļas par to, ka viņš izdarīja svešas kustamas mantas nolaupīšanu, kas saistīta ar vardarbību, kas saistīta ar smagu miesas bojājumu nodarīšanu cietušajam (laupīšana).

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts šādos apstākļos:

2014.gada 14.aprīlī, vakarā un izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā, /pers. E/, nolūkā izdarīt laupīšanu, ieradās /adrese/, kur dzīvoja viņa paziņa /pers. G/. /pers. E/ zināja, ka /pers. G/ tajā dienā ir saņēmis pensiju. Sarunas laikā uz mājas balkona /pers. E/ pieprasīja /pers. G/ naudu. /pers. G/ teica, ka var atdot 8 *euro*. Kad /pers. G/ piecēlās, lai atdotu /pers. E/ pieprasīto naudu, /pers. E/, nolūkā nolaupīt naudu, ar dūri ne mazāk kā vienu reizi tīši iesita /pers. G/ pa plecu, nogrūžot /pers. G/ no balkona. Kritiena rezultātā /pers. G/ guva smagus miesas bojājumus. /pers. E/ piegāja pie zemē guļošā /pers. G/, paņēma pie /pers. G/ esošos 159 *euro* un tos nolaupīja, ar tiem aizejot no notikuma vietas. Tādā veidā /pers. E/, pielietojot vardarbību, nolaupīja /pers. G/ 159 *euro*.

Turklāt /pers. E/ tika apsūdzēts par to, ka laika posmā no 2011.gada maija līdz 2014.gada aprīlim, reizi mēnesī (35 epizodes), /pers. E/, nolūkā izdarīt laupīšanu, ieradās /adrese/, pie sava paziņas /pers. G/. /pers. E/, zinot, ka /pers. G/ katru mēnesi saņem pensiju, piedraudot ar vardarbību /pers. G/, katru mēnesi, pēc pensijas saņemšanas, nolaupīja /pers. G/ naudu.

Pirmās instances tiesa atzina, ka apsūdzētais /pers. E/ viņam inkriminēto darbību izdarīšanā, kas apsūdzībā formulētas trīsdesmit piecās turpināta noziedzīga nodarījuma epizodēs, kā svešas kustamas mantas nolaupīšana, ja tā saistīta ar vardarbības piedraudējumu (laupīšana), ir atzīstams par nevainīgu un tiesā attaisnojams.

Šai daļā pirmās instances tiesas spriedums nav apstrīdēts.

Par Rīgas rajona tiesas 2017.gada 22.februāra spriedumu /pers. E/ aizstāvis Alfrēds Voroņko iesniedza apelācijas sūdzību, kurā lūdz atcelt pirmās instances tiesas spriedumu un taisīt jaunu – /pers. E/ attaisnojošu spriedumu. Aizstāvis norāda, ka, viņa ieskatā, /pers. E/ darbībās nav konstatējams noziedzīga nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 176.panta ceturtajā daļā, sastāvs.

Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2018.gada 10.aprīļa spriedumu Rīgas rajona tiesas 2017.gada 22.februāra spriedums atcelts daļā par /pers. E/ notiesāšanu par Krimināllikuma 176.panta ceturtajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu. /pers. E/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 125.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un, piemērojot Krimināllikuma 49.^{1} panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 3 (trīs) gadiem. Pārējā daļā Rīgas rajona tiesas 2017.gada 22.februāra spriedums atstāts negrozīts (2.sējuma 158.–165.lapa).

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija ar 2018.gada 10.aprīļa spriedumu konstatēja, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts šādos apstākļos:

/pers. E/ 2014.gada 14.aprīlī, izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā, atnāca uz māju /adrese/, kur dzīvoja viņa paziņa /pers. G/. Atrodoties uz minētās mājas balkona, sarunas laikā /pers. E/ prasīja /pers. G/ naudu. Pēc tam, kad /pers. G/ atbildēja, ka var iedot tikai 8 EUR, /pers. E/, būdams par to sadusmots, brīdī, kad /pers. G/ piecēlās no krēsla, lai no bikšu kabatas izņemtu naudu, ar dūri ne mazāk kā vienu reizi tīši iesita /pers. G/ pa labo plecu, tādejādi nogrūžot /pers. G/ no balkona. Kritiena rezultātā /pers. G/ guva miesas bojājumus, kas pieskaitāmi pie smagiem miesas bojājumiem un bīstami dzīvībai.

Prokurors Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2018.gada 10.aprīļa spriedumu kasācijas kārtībā neapstrīdēja.

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2018.gada 10.aprīļa spriedumu apsūdzētā aizstāvis A.Voroņko pārsūdzēja kasācijas kārtībā.

Ar Augstākās tiesas 2018.gada 11.septembra lēmumu Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2018.gada 10.aprīļa spriedums atcelts un lieta nosūtīta jaunai izskatīšanai Rīgas apgabaltiesā. Grozīts apsūdzētajam /pers. E/ piemērotais drošības līdzeklis – apcietinājums uz aizliegumu izbraukt no valsts (2.sējuma 183.–187.lapa).

Lietas atkārtotā iztiesāšanā apelācijas instances tiesas sēdē prokurore L.Zebuliņa 2018.gada 19.decembrī Kriminālprocesa likuma 462.panta otrajā daļā noteiktajā kārtībā grozīja /pers. E/ celto apsūdzību saistībā ar noziedzīga nodarījuma faktisko apstākļu maiņu, nemainot juridisko kvalifikāciju pēc Krimināllikuma 125.panta pirmās daļas (2.sējuma 205.lapa).

Grozītajā apsūdzībā /pers. E/ apsūdzēts par to, ka viņš izdarīja tāda miesas bojājuma tīšu nodarīšanu, kas bīstams dzīvībai (smags miesas bojājums), un tieši:

/pers. E/ 2014.gada 14.aprīlī, izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā, atnāca uz māju /adrese/, kur dzīvoja viņa paziņa /pers. G/. Atrodoties uz minētās mājas balkona, sarunas laikā /pers. E/ prasīja /pers. G/ naudu. Pēc tam, kad /pers. G/ atbildēja, ka var iedot tikai 8 euro, /pers. E/, būdams par to sadusmots, brīdī, kad /pers. G/ piecēlās no krēsla, lai no bikšu kabatas izņemtu naudu, nolūkā nodarīt /pers. G/ miesas bojājumus, tīši ar dūri ne mazāk kā vienu reizi iesita /pers. G/ pa labo plecu, tādējādi nogrūžot /pers. G/ no balkona. Sitiena ar dūri pa plecu un sekojošā kritiena rezultātā /pers. G/ tika nodarīti smagi miesas bojājumi, kas bīstami dzīvībai.

Šādas apsūdzētā darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 125.panta pirmās daļas.

Apelācijas instances tiesas sēdē apsūdzētais /pers. E/ norādīja, ka grozītajā apsūdzībā savu vainu neatzīst.

Apsūdzētā aizstāve Aina Bērziņa uzturēja apelācijas sūdzību atbilstoši tajā norādītajiem argumentiem un lūdza apsūdzēto /pers. E/ attaisnot gan pirmstiesas izmeklēšanā celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 176.panta ceturtās daļas, gan prokurores apelācijas instances tiesā grozītajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 125.panta pirmās daļas.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietas materiālus, apsvērusi apelācijas sūdzības motīvus un uzklausījusi procesā iesaistītās personas, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija (turpmāk – tiesas kolēģija) atzīst, ka Rīgas rajona tiesas 2017.gada 22.februāra spriedums atceļams daļā par /pers. E/ notiesāšanu par Krimināllikuma 176.panta ceturtajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu un šai daļā taisāms jauns spriedums, atzīstot /pers. E/ par vainīgu Krimināllikuma 131.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

Apelācijas instances tiesā prokurore apsūdzības grozījuma pamatojumā norāda, ka ir grozāma /pers. E/ celtā apsūdzība uz vieglāku saistībā ar noziedzīgā nodarījuma faktisko apstākļu maiņu un juridisko kvalifikāciju (2.sējuma 205.lapa).

Tiesas kolēģija secina, ka grozītā apsūdzība ir paplašināta ar faktiskajiem apstākļiem, kas ir smagāki par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2018.gada 10.aprīļa spriedumā konstatētajiem, par ko prokurora kasācijas protests netika iesniegts.

Grozītā apsūdzība paplašināta ar tekstu "(..) /pers. E/ (..) nolūkā nodarīt /pers. G/ miesas bojājumus, (..) iesita (..) sitiena ar dūri pa plecu un sekojošā kritiena rezultātā /pers. G/ tika nodarīti smagi miesas bojājumi, kas bīstami dzīvībai."

No Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2018.gada 10.aprīļa spriedumā konstatētā noziedzīgā nodarījuma apraksta izriet, ka smagi miesas bojājumi radušies kritiena rezultātā, nevis no sitiena.

To apstiprina Tiesu medicīnas ekspertīzes atzinums Nr. 31-3069 (1.sējuma 134.–136.lapa).

Tādējādi grozīto apsūdzību prokurore paplašinājusi ar /pers. E/ tiešo nodomu nodarīt /pers. G/ miesas bojājumus sitiena ar dūri pa plecu rezultātā, pēc kā sekoja kritiens.

Tiesas kolēģija secina, ka iepriekšējais tiesas spriedums netika atcelts saistībā ar prokurora protestu, bet atcelts saistībā ar aizstāvības kasācijas sūdzību, līdz ar ko, iztiesājot lietu no jauna apelācijas tiesā pēc sprieduma atcelšanas, prokuroram nav tiesiska pamata paplašināt apsūdzības apjomu, kāds konstatēts iepriekšējā tiesas spriedumā, pretējā gadījumā tiek pasliktināts apsūdzētā stāvoklis.

Secinājums, ka apsūdzība var tikt grozīta uz smagāku tikai pirmās instances tiesā, izriet no Kriminālprocesa likuma 462.panta trešās daļas satura un judikatūrā paustajām atziņām (*skat., Augstākās tiesas 2017.gada 2.februāra lēmums lietā Nr. SKK-27/2017, 2018.gada 21.jūnija lēmums lietā Nr. SKK-23/2018*).

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 455.panta trešo daļu tiesa var atzīt par pierādītiem no apsūdzības atšķirīgus noziedzīgā nodarījuma faktiskos apstākļus, ja ar to nepasliktinās apsūdzētā stāvoklis un netiek pārkāptas viņa tiesības uz aizstāvību.

Pārbaudot un novērtējot iegūtos pierādījumus, tiesas kolēģija secina, ka noziedzīgajā nodarījumā, kas norādīts sprieduma aprakstošajā daļā, ir konstatējams Krimināllikuma 131.pantā paredzēto visu objektīvo un subjektīvo pazīmju kopums, kas nepieciešams un pietiekams, lai secinātu, ka /pers. E/ ir nodarījis smagus miesas bojājumus aiz neuzmanības.

Miesas bojājumu nodarīšana aiz neuzmanības pēc objektīvās puses pazīmēm neatšķiras no tīšu miesas bojājumu nodarīšanas.

No objektīvās puses miesas bojājumu nodarīšana ir prettiesisks kaitējums citas personas veselībai.

Miesas bojājumus var nodarīt ar aktīvu darbību vai bezdarbību. Nodarījuma sastāvs ir materiāls, tāpēc obligāti jākonstatē cēloņsakarība starp vainīgā darbību vai bezdarbību un smaga vai vidēja smaguma miesas bojājumu nodarīšanu.

No subjektīvās puses Krimināllikuma 131.pantā paredzētais noziedzīgais nodarījums var tikt izdarīts aiz noziedzīgas pašpaļāvības vai noziedzīgas nevērības.

Miesas bojājumi atzīstami par nodarītiem aiz noziedzīgas nevērības, ja vainīgais nav paredzējis šādu seku iestāšanos iespēju, kaut gan pēc nodarījuma konkrētajiem apstākļiem tam vajadzēja un viņš varēja paredzēt, ka viņa rīcības rezultātā cietušajam var tikt nodarīti smagi vai vidēja smaguma miesas bojājumi *(Krimināllikuma komentāri. Otrā daļa (IX–XVII nodaļa). U.Krastiņš, V.Liholaja, – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016, 280.lapa, 305.–306.lapa)*.

Tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. E/ vainīgums noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 131.pantā, ir pierādīts ar lietā iegūtiem pierādījumiem, kas satur ticamas, attiecināmas un pieļaujamas ziņas par faktiem, vērtējot tos kopumā un savstarpējā sakarībā.

Izvērtējot krimināllietā iegūto pierādījumu kopumu, tiesas kolēģija atzīst, ka tas atbilst Kriminālprocesa likuma 124.panta piektās daļas

nosacījumiem, proti, pierādīšanas priekšmetā ietilpstošie apstākļi uzskatāmi par pierādītiem, ja pierādīšanas gaitā izslēgtas jebkādas saprātīgas šaubas par to esamību vai neesamību.

Apelācijas instances tiesā apsūdzētais papildus liecības sniegt nevēlējās, norādīja, ka uztur iepriekš sniegtās liecības. Paskaidroja, ka viņš cietušajam nevienu sitienu nav izdarījis. Kad iznākuši uz balkona, cietušais aizdevis viņam 8 *euro*, tad viņš aizgājis prom, bet cietušais palika sēžot uz balkona (2.sējuma 207.lapa).

No pirmās instances tiesā apsūdzētā sniegtajām liecībām (1.sējuma 265.–266.lapa) izriet, ka viņš ar cietušo /pers. G/ bija pazīstams vairāk kā 10 gadus, viens pie otra gājuši ciemos. 2014.gada 14.aprīlī viņš bija ieradies pie /pers. G/ uz pāris minūtēm, lai aizņemtos naudu - 15 *euro*. /pers. G/ iedevis tikai 8 *euro*, naudu iznesis no istabas. Tajā dienā kopā ar cietušo nav dzēris. Viņš redzēja kā /pers. G/ nogāzās, jo bija atstutējies pret balkona margām, tās bija sapuvušas un viņš (cietušais) nokritis. Pats apsūdzētais jau bija aizgājis aptuveni 20–25 metru attālumā no mājas, domājis, ka viņam (cietušajam) nekas nenotiks, jo balkons nav augsts, apmēram viens metrs.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 2.punktu pirmās instances tiesā tika nolasītas /pers. E/ pirmstiesas kriminālprocesā sniegtās liecības (1.sējuma 266.lapa).

No 2014.gada 12.decembrī, nopratināta kā aizdomās turētā, /pers. E/ liecībām izriet, ka /pers. G/ pazīst ilgu laiku, bieži viņu apciemojis un periodiski kopā lietojuši alkoholu. 2014.gada 14.aprīlī kopā ar /pers. N/ bijis pie /pers. G/, lietojuši alkoholu. /pers. N/ aizgājis prom pirmais, pēc kāda laika arī viņš (apsūdzētais) devies prom. Cietušais tajā brīdī bijis uz balkona. Brīdī, kad iznācis ārā, ieraudzījis kā /pers. G/ izkrita no balkona kopā ar krēslu, uz kura sēdēja. Tā kā balkons nav pārāk augsts, neaizdomājies, ka var notikt kaut kas slikts, tāpēc nepiegājis, neatgriezies, bet devies tālāk savās darīšanās (1.sējuma 161.–162.lapa).

No 2015.gada 29.janvāra, nopratināta kā aizdomās turētā, /pers. E/ liecībām izriet, ka vēlas precizēt iepriekš sniegtās liecības ar to, ka 2014.gada aprīļa mēnesī, dienā, kad /pers. G/ nokrita no balkona, viņš pie /pers. G/ atnāca viens pats, tur satika /pers. N/, kurš lietoja alkoholu pie /pers. G/. Ar /pers. G/ izgājuši uz balkona uzpīpēt. Pēc smēķēšanas viņš uzreiz aizgājis prom. Tajā dienā /pers. G/ aizdevis viņam 10 *euro*, naudu iedevis pirms izgājuši uz balkona smēķēt. Viņš /pers. G/ nedraudēja ar fiziska spēka pielietošanu, ja nedos naudu, vienkārši palūdza aizdot (1.sējuma 167.–168.lapa).

No 2015.gada 26.februāra, nopratināta kā apsūdzētā, /pers. E/ liecībām izriet, ka viņš sevi par vainīgu celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 176.panta ceturtās daļas neatzīst. Apsūdzībā norādītajos apstākļos nav sitis cietušajam un nav arī ņēmis naudu. Tajā dienā pie /pers. G/ bijis, prasījis aizdot naudu, viņš (cietušais) iedevis 10 *euro*. Pēc tam viņš (apsūdzētais) aizgājis prom (1.sējuma 193.–194.lapa).

No 2015.gada 17.jūlija, papildus nopratināta kā apsūdzētā, /pers. E/ liecībām izriet, ka 2014.gada 14.aprīlī viņš bija aizgājis pie /pers. G/, prasījis aizdot naudu. /pers. G/ aizdevis 8 *euro*. Tad viņš gāja projām, bet, kad bija kādus 10–15 metrus no /pers. G/, cietušais nokrita no balkona. Cietušais varēja tā nokrist, jo balkona margas bija sapuvušas. Tā kā augstums, no kura nokrita /pers. G/, nebija liels, uzskatījis, ka cietušajam nekas slikts nenotiks. Nepiegājis pie nokritušā /pers. G/, bet aizgājis prom. /pers. G/ nav ne sitis, ne grūdis (1.sējuma 200.–201.lapa).

Tiesas kolēģija uzskata, ka apsūdzētā liecības, ka /pers. G/ no balkona nokrita pats un ka nav viņam sitis, nav ticamas, jo tās neapstiprina lietā iegūtie un pārbaudītie pierādījumi, turklāt, apsūdzētā liecības ir pretrunā šiem pierādījumiem.

Tiesas kolēģija atzīst, ka, neskatoties uz to, ka apsūdzētais noliedz viņam inkriminētās noziedzīgās darbības, fakts, ka apsūdzētais ir nodarījis cietušajam smagus miesas bojājumus aiz neuzmanības, ir pilnībā pierādīts ar šādiem pierādījumiem:

ar cietušā /pers. G/ pirmstiesas izmeklēšanā sniegtajām liecībām, kuras pirmās instances tiesā nolasītas (1.sējuma 247.lapa) Kriminālprocesa likuma 501.panta trešā punkta kārtībā, un no kurām izriet, ka cietušais 2015.gada 27.janvārī liecinājis, ka paliek pie savām iepriekš sniegtajām liecībām. Pēc notikušā 2014.gada 14.aprīlī atrodas pansionātā, guļošā stāvoklī, bet jūtas drošībā.

2014.gada 29.aprīļa liecībās cietušais /pers. G/ norādījis, ka 2014.gada 14.aprīlī pie viņa atnāca /pers. E/ un /pers. N/. Sākuši lietot alkoholu, tad izgājuši uz balkona uzsmēķēt. Viņš (cietušais) sēdējis uz krēsla, bet /pers. E/ un /pers. N/ stāvēja. Tad /pers. E/ vēlējies, lai viņš (cietušais) viņam (apsūdzētajam) iedod naudu. Pateicis, ka var iedot tikai 8 *euro* un, kad piecēlies, lai no aizmugurējās bikšu kabatas izvilktu naudu, /pers. E/ ar dūri iesitis labās puses plecā un viņš nokritis ar visu krēslu no balkona. Kad nācis pie samaņas, ieraudzījis savu īrnieci un ātro palīdzību. Vairāk neko neatceras, pamodies slimnīcā (1.sējuma 114.–115., 154.–156.lapa).

2015.gada 19.februārī cietušais /pers. G/ papildus nopratināts, par notikumiem, kas risinājās 2014.gada 14.aprīlī, nav liecinājis, bet norādījis par naudas pieprasīšanu citos gadījumos (1.sējuma 190.–191.lapa).

Ar liecinieces /pers. P/ liecībām pirmās instances tiesā no kurām izriet, ka apsūdzētais viņai ir pazīstams, bieži ciemojies pie /pers. G/. Apmēram pirms diviem gadiem, pavasarī, kad atbraukusi mājās, dzirdējusi, ka pagalma vārtiņi ļoti skaļi aizcirtušies. /pers. G/ tobrīd atradies uz balkona, bet atpakaļ istabā nebija ienācis. Gājusi skatīties, kas notiek un ieraudzījusi, ka /pers. G/ guļ lejā, nogrūsts no balkona. Viņa izsaukusi ātro palīdzību. /pers. G/ divas nedēļas bijis reanimācijā, neko nav skaidrojis, teicis, ka pats nokritis. Balkons bija norobežots ar dēļiem, aptuveni metru augsts (1.sējuma 243.–245.lapa).

Ar liecinieces /pers. P/ pirmstiesas izmeklēšanā 2014.gada 5.septembrī sniegtajām liecībām, kuras pirmās instances tiesā nolasītas saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 2.punktu, no kurām izriet, ka 2014.gada 14.aprīlī ap plkst. 17.30 – 18.00 viņa atgriezusies mājās un ievērojusi, ka /pers. G/ istabā bija /pers. E/ un vēl kāda persona, kuru neredzēja, bet dzirdēja balsi. Viņi istabā lietoja alkoholiskos dzērienus. Būdama mājas virtuvē pirmajā stāvā, redzējusi, ka /pers. G/ sēdēja uz krēsla ar muguru pret balkona margām, bet /pers. E/ stāvēja ar muguru pret logu, tieši pretī /pers. G/. /pers. E/ /pers. G/ prasījis atdot naudu, pateicis, ka, ja neatdos, tad sitīs viņam. Tad viņa aizgāja uz savu istabu mājas otrajā stāvā, un, jau būdama mājas otrajā stāvā, sadzirdējusi, ka skaļi aiztaisījās ieejas vārtiņi. Pēc neilga laika, kad vairs nedzirdēja balsis, nolēma ieiet pie /pers. G/ paskatīties, kas tur notika. Ne istabā, ne uz balkona /pers. G/ neredzēja, tad izgāja uz balkona, kas ir aptuveni 1,5 metru augstumā no zemes, un ieraudzīja /pers. G/ guļam zemē uz kreisā sāna. Zemē bija arī krēsls, uz kura /pers. G/ bija sēdējis. Uzskata, ka /pers. G/ pats nevarēja nokrist no balkona, jo tur apkārt ir margas – koka dēļi. Viņa izsaukusi ātro palīdzību un pašvaldības policiju (1.sējuma 131.–132.lapa).

Ar liecinieces /pers. P/ pirmstiesas izmeklēšanā 2015.gada 16.janvārī sniegtajām liecībām, kuras pirmās instances tiesā nolasītas saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 2.punktu, no kurām izriet, ka viņa redzējusi /pers. G/ un /pers. E/ uz balkona smēķējam, tad pēc kāda laika sadzirdējusi, ka aiztaisījās ieejas vārtiņi, skaņa bijusi ļoti skaļa, pēc kā iestājās klusums. Gājusi skatīties, kur palicis /pers. G/. Apstaigājot māju, /pers. G/ neatrada un tikai iznākot uz balkona ieraudzīja /pers. G/ gulošu zem balkona un bez samaņas. Izejot ārā, redzēja, ka /pers. E/ ātrā solī aiziet pretējā virzienā no /pers. G/ mājas (1.sējuma 150.–151.lapa).

Ar liecinieka /pers. N/ 2014.gada 12.decembra liecībām pirmstiesas kriminālprocesā, kuras nolasītas pirmās instances tiesā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 2.punktu, no kurām izriet, ka cietušo /pers. G/ viņš pazīst apmēram 20 gadus, ir kaimiņi un draugi. Notikums bija 2014.gada aprīlī, tā bijusi /pers. G/ pensijas diena. Īrnieces /pers. P/ māte palūgusi aiziet iekurināt krāsni, un viņš ap plkst. 16.00 – 17.00, precīzu laiku neatceras, devies uz pagrabstāvu. Šajā laikā pie /pers. G/ atnācis /pers. E/, kuru gan nav redzējis, bet dzirdējis viņa balsi. Kad atgriezies pēc krāsns kurināšanas, ieraudzījis, ka /pers. G/ guļ zemē zem balkona. /pers. E/ nekur nebija. Domā, ka /pers. E/ pagrūda /pers. G/ un viņš izkrita no balkona (1.sējuma 148.–149.lapa).

Ar liecinieces /pers. T/ liecībām pirmās instances tiesā un 2015.gada 16.janvāra liecībām pirmstiesas kriminālprocesā, kuras nolasītas pirmās

instances tiesā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 2.punktu, un no kurām izriet, ka viņa kopā ar meitu īrē istabas pie /pers. G/. Tajā vakarā, tas bija 2014.gada aprīlī, pie /pers. G/ bija atnācis /pers. E/. Viņa tajā laikā kurināja krāsni, ar viņu kopā bija /pers. N/. Kā /pers. G/ nokrita no balkona, viņa neredzēja. Balkons, no kura /pers. G/ nokrita, bija norobežots ar skrūvēm un dēļiem (1.sējuma 152.–153., 246.–247.lapa).

Ar 2014.gada 22.decembra eksperta atzinumā Nr.31 - 3069 secināto, ka /pers. G/ ir šādi miesas bojājumi: kakla apvidus sasitums ar 3.kakla skriemeļa labās puses lociņa lūzumu ar nelielu dislokāciju, 5.kakla skriemeļa locītavas lūzums, 5.kakla skriemeļa kreisās puses šķērsizauguma lūzums, muguras smadzeņu sasitums 3.-5.kakla skriemeļu līmenī, lineārveida muguras smadzeņu bojājums 3.- 4.kakla skriemeļa līmenī, ar mielona tūsku 4.kakla skriemeļa līmenī, ar muguras smadzeņu kanāla stenozi; krūškurvja sasitums ar kreisās plaušas apakšējās daivas sasitumu.

Konstatētie miesas bojājumi kopumā pēc sava rakstura pieskaitāmi pie smagiem miesas bojājumiem, kas bīstami cietušā dzīvībai.

Minētie miesas bojājumi varēja rasties 2014.gada 14.aprīlī cietu, trulu priekšmetu iedarbības rezultātā, lēmumā norādītos apstākļos, krītot un atsitoties pret cietu, trulu virsmu, vismaz vienas traumatiskas iedarbības rezultātā (1.sējuma 134.–136.lapa).

No Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta izsaukuma elektroniskās kartes izraksta izriet, ka izsaukuma adrese ir /adrese/, pacients /pers. G/, aizvests uz Gaiļezeru. Anamnēze – atrodoties alkohola reibumā, pamežģījis kāju un nokritis no balkona apmēram 2 m augstumā. Precīzi notikuma apstākļus pastāstīt nevar (1.sējuma 121.–123.lapa).

Neskatoties uz to, ka no krimināllietas materiāliem izriet, ka sākotnēji cietušais /pers. G/ lieciniecei /pers. P/ ir teicis, ka pats nokritis no balkona, kā arī Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestam norādījis, ka pamežģījis kāju un nokritis no balkona, tiesas kolēģija uzskata, ka /pers. G/ nokrita no balkona tieši /pers. E/ izdarītā sitiena rezultātā, t.i. apsūdzētais sadusmots, ar dūri ne mazāk kā vienu reizi tīši iesita /pers. G/ pa labo plecu, kā rezultātā cietušais nokrita no balkona, bet smagus miesas bojājumus ieguva, krītot atsitoties pret cietu, trulu virsmu, kā tas atzīts eksperta slēdzienā.

Tiesas kolēģija atzīst, ka pretrunas cietušā liecībās par to, vai viņš ir nokritis pats, vai tas noticis apsūdzētā izdarītā sitiena rezultātā, ir novērstas. Cietušais, sniedzot liecības 2014.gada 29.aprīlī, par šo apstākli norādījis, ka /pers. E/ vēlējās, lai viņam iedod naudu, ar dūri iesita viņam labās puses plecā, viņš nokrita ar visu krēslu no balkona, un attopoties ieraudzījis savu īrnieci /pers. P/ un ātro palīdzību (1.sējuma 114.–115.lapa).

2015.gada 27.janvāra liecībās /pers. G/ liecināja, ka 2014.gada 14.aprīlī /pers. E/ bija atnācis pie viņa pēc naudas, ko bija darījis jau trīs gadu garumā viņa pensijas saņemšanas dienā. Līdz 2014.gada 14.aprīlim /pers. E/ nebija viņu sitis, bet vārdiski lika saprast, ka sitīs, ja nedos naudu. Kad 2014.gada 14.aprīlī viņš kopā ar /pers. E/ uz balkona smēķēja, /pers. E/ atkal prasīja naudu (1.sējuma 154.–156.lapa).

2015.gada 19.februāra liecībās /pers. G/ liecināja, ka naudu /pers. E/ viņš devis savā dzīvesvietā (1.sējuma 190.–192.lapa).

Tiesas kolēģija uzskata, ka fakts, ka neviens no lieciniekiem konkrēti nav redzējis, ka /pers. E/ iesit cietušajam kā rezultātā cietušais nokrīt no balkona, neizraisa šaubas par cietušā liecību patiesumu un ticamību.

Bez cietušā liecībām, lietā ir citi pierādījumi tam, ka /pers. E/ ir izdarījis noziedzīgu nevērību, – liecinieču /pers. P/ un /pers. T/ liecinātais, ka balkons bija norobežots, liecinieces /pers. P/ liecinātais, ka /pers. G/ pats nevarēja nokrist no balkona.

Aizstāvība norāda, ka nebija iespējas nopratināt cietušo ne pirmstiesas kriminālprocesā (konfrontācijā), ne tiesas izmeklēšanā, atsaucas uz Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta trešās "d" daļā ietvertajām tiesībām.

Tiesas kolēģija pievienojas aizstāvības apelācijas sūdzībā norādītajam, ka atbilstoši Eiropas cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta trešās daļas d) apakšpunktam, apsūdzētajam ir tiesības uzdot jautājumus lietā nopratinātajām personām, tai skaitā cietušajam.

Ņemot vērā to, ka cietušā /pers. G/ nopratināšana tiesas sēdēs nebija iespējama, jo cietušais ir miris, kā arī pirmstiesas izmeklēšanas laikā nebija iespējama cietušā un /pers. E/ konfrontācija saistībā ar cietušā ilgstošo ārstēšanos, tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. E/ nebija iespējams realizēt savas procesuālās tiesības objektīvu un no procesa virzītāja neatkarīgu iemeslu dēļ, tādēļ minētais apstāklis nav atzīstams par tādu, kas izslēdz iespēju izmantot cietušā /pers. G/ liecības apsūdzētā vainas pierādīšanai.

Nepamatots un noraidāms ir apelācijas sūdzībā norādītais arguments, ka cietušā 2014.gada 29.aprīļa un 2015.gada 27.janvāra liecības nevar tikt uzskatītas par ticamām un apsūdzētā vainīguma pierādīšanā izmantojamām, jo to iegūšanas laikā nav ievērota Kriminālprocesa likumā noteiktā procesuālā kārtība.

Tiesas kolēģija secina, ka no cietušā /pers. G/ 2014.gada 29.aprīļa nopratināšanas protokola redzams, ka cietušais nav parakstījis protokolu veselības stāvokļa dēļ. To apstiprina izmeklētājas /pers. V/ atzīme nopratināšanas protokolā, t.i., nopratināšanas protokols netika parakstīts saistībā ar cietušās personas veselības stāvokli. Nopratināšanas protokols tika nolasīts cietušajai personai (1.sējuma 114.–115.lapa).

No cietušā /pers. G/ 2015.gada 27.janvāra nopratināšanas protokola redzams, ka cietušais to nav parakstījis. Policijas inspektore /pers. C/ protokolā izdarījusi atzīmi, ka nopratināšanas protokolu /pers. G/ izlasīja, bet parakstīt nespēja veselības stāvokļa dēļ – nekustas abas rokas, piekrīt protokolā rakstītajam (1.sējuma 154.–156.lapa).

Pretēji apelācijas sūdzībā norādītajam, tiesas kolēģija atzīst, ka cietušā /pers. G/ 2014.gada 29.aprīļa un 2015.gada 27.janvāra nopratināšanas protokoli atbilst Kriminālprocesa likuma 327.panta pirmās un otrās daļas prasībām, jo nopratināšanas protokolu saturs /pers. G/ bija zināms, kā arī tajos ir norādīts, kādu iemeslu dēļ viņš nevar tos parakstīt, proti, veselības stāvokļa dēļ, nekustas abas rokas.

Tāpat tiesas kolēģijai nav pamata apšaubīt, ka cietušajam bija izskaidrotas viņa tiesības un pienākumi, kā arī cietušais bija brīdināts par krimināatbildību par apzināti nepatiesu liecību sniegšanu un nepamatotu atteikšanos dot liecību, jo tas ir fiksēts nopratināšanas protokolos, protokoli /pers. G/ nolasīti, papildinājumi pēc nolasīšanas nav bijuši.

Tāpat, pretēji apelācijas sūdzībā norādītajam, tiesas kolēģija uzskata, ka apstāklis, ka cietušais ir slimojis ar paranoīdo šizofrēniju un notikuma dienā atradies alkohola reibumā pats par sevi nav pamats, lai neticētu viņa liecībai.

Pie šāda secinājuma tiesas kolēģija nonāk, vērtējot Pēcnāves tiesu psihiatriskās ekspertīzes atzinumā secināto, ka /pers. G/ slimoja ar psihisku slimību – paranoīda šizofrēnija. /pers. G/ konstatētā psihiskā slimība neietekmēja viņa spējas pareizi uztvert krimināprocesam nozīmīgus apstākļus un atbilstoši liecināt. /pers. G/ atrašanās alkohola reibumā neietekmēja viņa spējas pareizi uztvert krimināprocesam nozīmīgus apstākļus un atbilstoši liecināt (2.sējuma 120.–123.lapa).

Apelācijas instances tiesas sēdē 2018.gada 27.martā eksperte /pers. Z/ liecināja, ka, balsoties uz lietas materiālos esošo medicīnisko dokumentāciju, redzams, ka /pers. G/ ir adekvāti sniedzis ziņas. Medikamentu lietošana teorētiski var ietekmēt spēju saprast, kā arī alkohola lietošana to teorētiski var ietekmēt, bet ir jāizvērtē konkrētais gadījums. Konkrēti šajā gadījumā liecinieku liecības un medicīniskā dokumentācija norāda uz to, ka /pers. G/ varēja saprast un apzināties notiekošo. /pers. G/ liecības ir pierakstītas strukturēti un adekvāti, visās liecībās viņš ir teicis apmēram vienu un to pašu (2.sējuma 146.lapa).

Tiesas kolēģija atzīst, ka apsūdzētā izvirzītā versija, ka viņš nav sitis cietušajam, ka cietušais pats nokritis no balkona, jo balkona margu dēļi bija sapuvuši, ir viņa izvēlēta aizstāvības pozīcija, jo šāds apgalvojums lietā negūst apstiprinājumu.

Faktu, ka balkons bija norobežots ar dēļiem, aptuveni metra augstumā, apstiprina liecinieces /pers. P/ un /pers. T/.

Liecinieks/pers. N/ pirmās instances tiesas sēdē 2016.gada 15.septembrī liecināja, ka viņš pazīst /pers. E/, dzīvo kaimiņos. Viņam bija pazīstams arī /pers. G/, kurš dzīvoja netālu. Paskaidroja, ka /pers. G/ nokrita no balkona pirms 2 gadiem, pavasari. Notikuma dienā viņš bija ciemos pie /pers. G/, lietojuši alkoholu. Vakarā viņam (lieciniekam) bija jāiekurina pagrabā krāsns. Kad uznāca no pagraba, ieraudzīja kādu cilvēku. Pēc tam ieraudzīja, ka

balkona margas saplēstas un /pers. G/ guļ zemē uz betona plāksnēm. Redzēja cilvēku ar kapuci galvā, kurš bija atnācis pie /pers. G/. Vai tas bija /pers. E/, nevar pateikt. Kad /pers. G/ nokrita, viņam neko pajautāt nevarēja, viņš nespēja parunāt. Tajā vakarā viņš, liecinieks, /pers. E/ neredzēja un nedzirdēja. Paskaidroja, ka balkonam bija betona grīda un apkārt nopuvuši koka dēļi, tajā brīdī dēļu nebija vispār.

Pēc pirmstiesas laikā sniegto liecību atreferēšanas liecinieks norādīja, ka liecības nav pareizas, jo kad viņu izsauca uz Baložiem (policiju) liecību sniegšanai, bija alkohola ietekmē (1.sējuma 245.–246.lapa).

Tiesas kolēģija netic liecinieka /pers. N/ pirmās instances tiesā liecinātajam, ka notikuma dienā viņš neredzēja /pers. E/ un nedzirdēja viņa balsi, jo tas neapstiprinās ar citiem lietā iegūtajiem pierādījumiem, un uzskata to par sniegtu, nolūkā palīdzēt /pers. E/ izvairīties no krimināltiesībām un soda.

Turklāt pats /pers. E/ neapstrīd tikšanos ar /pers. G/ 2014.gada 14.aprīlī /pers. G/ dzīvesvietā.

Tiesas kolēģija uzskata, ka /pers. E/ neuzmanība izpaudās noziedzīgas nevērības veidā, jo viņam vajadzēja un viņš varēja paredzēt, ka /pers. G/ viņa rīcības rezultātā var iegūt kaitējumu savai veselībai.

Tiesas kolēģija secina, ka nav gūti pierādījumi tam, ka cietušais pats nokrita no balkona un atzīst, ka apsūdzētā tīši izdarītais sitiens cietušajam pa plecu ir tiešā cēloņsakarībā starp viņa darbību un smaga miesas bojājumu nodarīšanu cietušajam aiz neuzmanības. Atrodoties uz balkona, kas no liecinieku liecībām izriet, ir aptuveni metra augstumā virs zemes, apsūdzētajam vajadzēja un viņš varēja paredzēt, ka cietušajam pēc sitiena pa plecu var sekot kritiens, ka krītot viņš var atsisties pret zemi un rezultātā var rasties smagi vai vidēja smaguma miesas bojājumi, ņemot vērā cietušā miesas uzbūvi, vidēji smags (1.sējuma 122.lapa).

Tiesas kolēģija uzskata, ka apelācijas instances tiesā gūto un šajā spriedumā izklāstīto pierādījumu kopums ir pietiekams /pers. E/ vainīguma konstatēšanai, ir apstiprinājies Krimināllikuma 131.pantā paredzētais nodarījuma sastāvs un cēloņsakarība starp /pers. E/ darbību un smaga miesas bojājumu nodarīšanu /pers. G/.

Izanalizējusi pirmās instances tiesas spriedumā minētos pierādījumus, kas attiecināmi uz 2014.gada 14.aprīļa notikumu, un apelācijas instances tiesas sēdē pārbaudītos pierādījumus, tiesas kolēģija uzskata, ka apsūdzētā /pers. E/ darbības nav vērtējamas saistībā ar Krimināllikuma 176.panta ceturtajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu, jo prokurore uzturēja apsūdzību pēc Krimināllikuma 125.panta pirmās daļas, kas ir vieglāka par Krimināllikuma 176.panta ceturto daļu. Kā arī nav konstatējams Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2018.gada 10.aprīļa spriedumā norādītais Krimināllikuma 125.panta pirmajā daļā (likuma redakcijā līdz 2017.gada 31.decembrim) paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvs, jo nav konstatējama šī noziedzīgā nodarījuma subjektīvā puse.

Noziedzīgā nodarījuma kvalifikācija ir pilnīgas atbilstības konstatēšana starp nodarījuma faktiskajām pazīmēm un Krimināllikuma normā paredzētā konkrētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm.

Tiesas kolēģija uzskata, ka nav pamata apsūdzētā darbības kvalificēt pēc Krimināllikuma 125.panta pirmās daļas (likuma redakcijā līdz 2017.gada 31.decembrim) kā to lūdza prokurore lietas jaunā izskatīšanā.

Lai noziedzīgu nodarījumu kvalificētu saskaņā ar Krimināllikuma 125.panta pirmo daļu, jākonstatē, ka tas ir izdarīts ar nodomu (tīši), savukārt, kā konstatēts šajā nolēmumā, apsūdzētais noziedzīgo nodarījumu izdarīja aiz neuzmanības (noziedzīga nevērība).

Cietušais /pers. G/ 2014.gada 29.aprīļa liecībā norādījis, ka /pers. E/ vēlējās, lai viņam iedod naudu un ar dūri iesitis viņam labās puses plecā, viņš nokritis ar visu krēslu no balkona, pēc kā neko neatceras. Kad nācis pie samaņas, jau bijusi ātrā palīdzība.

Citādas liecības par notikuma apstākļiem ne 2015.gada 27.janvāra, ne 2015.gada 19.februāra pratināšanā cietušais nav sniedzis.

No cietušā liecībām, ne liecinieku liecībām vai citiem pierādījumiem lietā par apsūdzētā darbībām neizriet, ka /pers. E/ būtu bijis nodoms (tiešs vai netiešs) cietušajam tīši nodarīt smagus miesas bojājumus, jo /pers. E/ mērķis bija iegūt no cietušā naudu. Sadusmots apsūdzētais tīši iesita cietušajam vienu reizi ar dūri pa labo plecu, bet smagi miesas bojājumi tika nodarīti aiz neuzmanības, pieļaujot noziedzīgu nevērību, jo /pers. E/ vajadzēja paredzēt, ka /pers. G/, krītot pret zemi, var atsisties un gūt miesas bojājumus. Miesas bojājumu raksturs ir noteikts pēc sekām, par ko apsūdzētais ir atbildīgs.

Tiesas kolēģija atzīst, ka apsūdzētajam par izdarīto noziedzīgo nodarījumu nosakāms sods.

Saskaņā ar Krimināllikuma 35.panta pirmo daļu sods ir Krimināllikumā paredzētais piespiedu līdzeklis, ko piemēro personai, kura ir vainīga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā.

Saskaņā ar minētā panta otro daļu soda mērķis ir aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Tiesas kolēģija atzīst, ka apsūdzētajam par izdarīto noziedzīgo nodarījumu nosakāms sods, ņemot vērā Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķi un Krimināllikuma 46.pantā reglamentētos soda noteikšanas vispārīgos principus, proti, saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta otro daļu, nosakot soda veidu, tiesas kolēģija ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījumu raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību.

Atbilstoši Krimināllikuma 7.panta otrajai daļai apsūdzētais izdarījis kriminālpārkāpumu.

Apsūdzētā izdarītais noziedzīgais nodarījums vērsts pret personas veselību. Apsūdzētā noziedzīgo darbību rezultātā cietušais guvis smagus miesas bojājumus, kas bīstami dzīvībai.

Par apsūdzētā personību noskaidrots, ka atbilstoši Kriminālprocesa likuma 63.panta trešās daļas 3.punktam viņš atzīstams par agrāk nesodītu personu, no Rīgas Centrālcietuma raksturots pozitīvi (1.sējuma 179.lapa, 2.sējuma 108.lapa). Citi apsūdzētā personību raksturojošie dati nav konstatēti.

Tiesas kolēģija, ņemot vērā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, apsūdzētā personību raksturojošos apstākļus, Krimināllikuma 131.panta sankcijā paredzētos soda veidus – īslaicīga brīvības atņemšana, piespiedu darbs, naudas sods, lai sasniegtu Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķi, atzīst, ka apsūdzētajam par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu nosakāms stingrākais panta sankcijā paredzētais soda veids - īslaicīga brīvības atņemšana.

Saskaņā ar Krimināllikuma 38.panta otro[1] daļu īslaicīgu brīvības atņemšanu var noteikt uz laiku līdz trim mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta trešo daļu, nosakot soda mēru ņem vērā atbildību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus.

Apsūdzētā atbildību mīkstinošos apstākļus tiesas kolēģija nekonstatē.

Pirmās instances tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 48.pantu par apsūdzētā atbildību pastiprinošu apstākli atzinusi to, ka noziedzīgais nodarījums veido noziedzīgo nodarījumu recidīvu.

No krimināllietas materiālos esošajām ziņām izriet, ka /pers. E/ iepriekš notiesāts ar Rīgas rajona tiesas 2010.gada 25.janvāra spriedumu par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 175.panta otrajā daļā, un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 6 mēnešiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta nosacījumiem brīvības atņemšanas sods noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 8 mēnešiem. Nolēmums stājies spēkā 2010.gada 12.februārī (1.sējuma 179.lapa).

Atbilstoši Krimināllikuma 63.panta trešās daļas 3.punkta nosacījumiem par nesodītu atzīstama persona gadu pēc pārbaudes laika beigām.

Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa nepamatoti konstatējusi apsūdzētā atbildību pastiprinošo apstākli – noziedzīgo nodarījumu recidīvu, jo uz noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdi izskatāmajā lietā sodāmība /pers. E/ bija dzēsta.

Tiesas kolēģija apsūdzētā atbildību pastiprinošus apstākļus nekonstatē.

Saskaņā ar Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, ja tiesa konstatē, ka nav ievērotas personas tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, tā var šo apstākli ņemt vērā pie soda noteikšanas un sodu mīkstināt.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 14.panta pirmo daļu ikvienam ir tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, tas ir, bez neattaisnotas novilcināšanas.

Kriminālprocesa pabeigšana saprātīgā termiņā ir saistīta ar lietas apjomu, juridisko sarežģītību, procesuālo darbību daudzumu, procesā iesaistīto personu attieksmi pret pienākumu pildīšanu un citiem objektīviem apstākļiem.

Augstākā tiesa savos nolēmumos vairākkārt izvērtējusi Kriminālprocesa likuma 14.panta un Krimināllikuma 49.[1]panta piemērošanas kārtību (*skat., Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2012.gada 31.oktobra lēmumu lietā Nr. SKK- 480/2012, 2013.gada 21.februāra lēmumu lietā Nr. SKK –123/2013*).

Tiesas kolēģija, pārbaudījusi krimināllietas materiālus, konstatē, ka nepieciešams izvērtēt Kriminālprocesa likuma 14.pantā noteikto apsūdzētā tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā ievērošanu.

No krimināllietas materiāliem redzams, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts 2014.gada 14.aprīlī. 2014.gada 29.aprīlī pieņemts lēmums par kriminālprocesa uzsākšanu (1.sējuma 1.lapa). 2015.gada 26.februārī, pēc tam 2015.gada 17.jūlijā pieņemti lēmumi par personas saukšanu pie kriminālatbildības (1.sējuma 192., 195.–199.lapa). 2015.gada 21.jūlijā pieņemts lēmums par krimināllietas nodošanu tiesai (1.sējuma 203.–208.lapa). 2015.gada 22.jūlijā krimināllieta saņemta pirmās instances tiesā (1.sējuma 213.lapa). Pirmās instances tiesā krimināllieta iztiesāta un pasludināts spriedums 2017.gada 22.februārī (2.sējuma 25.lapa). Saistībā ar aizstāvja iesniegto apelācijas sūdzību krimināllieta 2017.gada 12.aprīlī saņemta Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā (2.sējuma 79.lapa). 2018.gada 10.aprīlī pasludināts apelācijas instances tiesas spriedums (2.sējuma 151.lapa). Saistībā ar aizstāvja iesniegto kasācijas sūdzību krimināllieta 2018.gada 12.jūnijā saņemta Augstākajā tiesā (2.sējuma 177.lapa). Ar Augstākās tiesas 2018.gada 11.septembra lēmumu atcelts Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2018.gada 10.aprīļa spriedums un lieta nosūtīta jaunai izskatīšanai Rīgas apgabaltiesā (2.sējuma 183.–187.lapa).

Skatot krimināllietu atkārtoti apelācijas instances tiesā, nolēmums pasludināts 2019.gada 26.februārī (3.sējuma 4.–5.lapa).

Tiesas kolēģija secina, ka lieta nav apjomīga, juridiski sarežģīta, nav liels procesuālo darbību daudzums un pratināmo personu loks. Sākotnēji /pers. E/ celta apsūdzība par Krimināllikuma 176.panta ceturtajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, krimināllieta atkārtoti tiek skatīta apelācijas instances tiesā saistībā ar Augstākās tiesas lēmumu par tiesas pieļautajiem Kriminālprocesa likuma būtiskiem pārkāpumiem (2.sējuma 183. – 187.lapa).

Uz apelācijas instances tiesas 2019.gada 26.februāra sprieduma pasludināšanas brīdi ir pagājuši gandrīz pieci gadi kopš /pers. E/ ir izdarījis kriminālpārkāpumu tiesas kolēģijas konstatētajos apstākļos.

Tiesas kolēģija, ņemot vērā spriedumā izvērtētos Krimināllikumā paredzētos sodu ietekmējošos apstākļus un ievērojot ziņas par apstākļiem, kas bija par pamatu apsūdzētā tiesību uz lietas pabeigšanu saprātīgā termiņā neievērošanai, izvēloties likumā paredzētās apsūdzētajam labvēlīgās iespējas, kā arī, lai nodrošinātu krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu, atzīst, ka ir piemērojams Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punkts.

Ņemot vērā to, ka apsūdzētajam netika konstatēti atbildību mīkstinoši un atbildību pastiprinoši apstākļi, ievērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punkta nosacījumus, tiesas kolēģija atzīst, ka par Krimināllikuma 131.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu apsūdzētajam nosakāma īslaicīga brīvības atņemšana uz 2 (diviem) mēnešiem 20 (divdesmit) dienām.

Tiesas kolēģija uzskata, ka šāds soda mērs par izdarīto noziedzīgo nodarījumu būs adekvāts apsūdzētā personībai un noskaidrotajiem lietas apstākļiem, kā arī atbilstošs soda noteikšanas vispārīgajiem principiem un Krimināllikuma 35.pantā noteiktajam soda mērķim.

Tiesas kolēģija secina, ka ar pirmās instances tiesas 2017.gada 22.februāra spriedumu apsūdzētajam piemērots drošības līdzeklis – apcietinājums, apcietinot /pers. E/ tiesas sēžu zālē. Augstākā tiesa atzinusi, ka /pers. E/ nav nepieciešams piemērot drošības līdzekli - apcietinājumu, tāpēc tas 2018.gada 11.septembrī grozīts uz drošības līdzekli - aizliegumu izbraukt no valsts.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu soda termiņā ieskaitāms laiks, ko apsūdzētais pavadījis apcietinājumā šī kriminālprocesa ietvaros, t.i., no 2017.gada 22.februāra līdz 2018.gada 11.septembrim.

Šādos apstākļos tiesas kolēģija atzīst, ka apsūdzētais /pers. E/ apelācijas instances tiesas piespriesto sodu – īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) mēnešiem 20 (divdesmit) dienām ir izcietis.

Apelācijas instances tiesā apsūdzētā aizstāvību realizēja zvērināta advokāte Aina Bērziņa.

Aizstāve iesniegusi tiesas kolēģijai paziņojumus par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu kriminālprocesā un, kurai, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 84.panta un Ministru kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumiem Nr. 1493 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksu kārtību", no valsts līdzekļiem izmaksājami 260 EUR (divi simti sešdesmit *euro*) par sniegto juridisko palīdzību apelācijas instances tiesā (2.sējuma 204.lapa, 3.sējuma 1.lapa).

Tiesas kolēģija nekonstatē apstākļus, kas būtu par pamatu piemērot Kriminālprocesa likuma 85.panta, 368.panta ceturtās daļas nosacījumus un apsūdzēto atbrīvot no samaksas par aizstāvja palīdzību, tādēļ minētie procesuālie izdevumi saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368.panta pirmo daļu piedzenami valsts labā no apsūdzētā.

Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedums kā likumīgs un pamatots atstājams negrozīts.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 3.punktu, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

atcelt Rīgas rajona tiesas 2017. gada 22. februāra spriedumu daļā par /pers. E/ notiesāšanu par Krimināllikuma 176.panta ceturtajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu.

Atzīt /pers. E/ par vainīgu Krimināllikuma 131.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punktu, sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) mēnešiem 20 (divdesmit) dienām.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu soda termiņā ieskaitīt atrašanos apcietinājumā no 2017. gada 22. februāra līdz 2018. gada 11. septembrim.

Atzīt, ka īslaicīgās brīvības atņemšanas sods ir izciests.

Pārējā daļā spriedumu atstāt negrozītu.

Piedzīt no /pers. E/ valsts labā procesuālos izdevumus 260 EUR (divi simti sešdesmit *euro*) – advokāta darba samaksu, nosakot termiņu labprātīgai izdevumu samaksai – 30 dienas no nolēmuma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Krimināllietu departamentam 10 dienu laikā Kriminālprocesa likuma 574., 575.pantā paredzētajos gadījumos, sūdzību vai protestu iesniedzot Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijai.

Pilna nolēmuma pieejamības diena - 2019. gada 30. aprīlis.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Z.Lagzdiņa
Tiesnese B.Būmeistere
Tiesnese L.Šteinerte